

MÅNADSBREV

ÅLANDS REPRESENTATION I HELSINGFORS

*Johan Ehn,
Ålands representant i Helsingfors*

*Lena von Knorring,
specialsakkunnig i Ålandsfrågor*

FEBRUARI 2023

Förord

2023 har kommit i gång med full fart här på representationen i Helsingfors. Planeringen av hur vi ska förverkliga kommande år är nu i full gång och vi har som ni kommer att märka under året mycket på gång.

Den 20 januari intog musikteatern Ålandskungen Helsingfors och Alexandersteatern. Talmannen och lantrådet passade då på att bjuda in samarbetspartners från statsmakten för att umgås under mera lättsamma former. Evenemanget blev mycket lyckat. Ett stort tack från oss på representationen till alla er, och då särskilt alla i Ålandskungen, som gjorde kvällen till en succé!

Jag är övertygad om att evenemang som Ålandskungen i Helsingfors är viktiga och värdefulla. Viktiga för att det ger politiker och tjänstemän från statsmakten och självstyrelsen en möjlighet att mötas utan att ha "problem" som måste lösas. Viktiga för att det ger oss möjlighet att visa upp Åland och ge en större förståelse för varför Åland och ålänningarna "är som vi är". Jag hoppas därför att vi ska kunna hitta flera liknande evenemang som stärker det jag beskriver ovan och på sätt förbättrar grogrunden för ett gott samarbete.

När man rör sig här i Helsingfors just nu känner man tydligt att det är val i luften. De första valdebatterna har kommit i gång, man ser kandidat efter kandidat som håller sina kampanj-kickoffer och debattklimatet når typiska "val-höjder". Från representationens sida försöker vi följa valrörelsen så noga vi kan för att därmed kunna fånga upp frågor som kan beröra Åland både positivt och negativt. Vi jobbar också aktivt med att tillsammans med landskapsregeringen förbereda för de frågor som Åland ska bevaka i samband med de kommande regeringsförhandlingarna.

Till sist vill jag passa på att påminna dig som rör sig i Helsingfors att Ålands Representation i Helsingfors finns på Annegatan 22A i centrala delarna av staden. Du är alltid välkommen att besöka oss. Slå gärna en signal på förhand så att vi säkert finns på plats. Jag lovar att vi åtminstone kan bjuda å en kopp kaffe och en stunds trevlig diskussion.

Ha en fin februari!

26 januari 2023

Johan Ehn,
Ålands representant i Helsingfors

Vad är på gång

Ålandsdag i skolan

Ålandsdagen i skolan onsdagen den 22 mars ger lärare och elever möjligheten att bekanta sig med Åland genom mångsidigt material och skolbesök. Den nordiska kopplingen är viktig för Åland och därför ordnas Ålandsdagen dagen innan Nordens dag.

Ålandsdagen är ett samarbete mellan Ålands landskapsregering, Justitieministeriet och Statsrådets kansli. Medverkande är Hanaholmens Svenska Nu -nätverk, Riksarkivet, Nordisk kulturkontakt, Språkambassadörerna, Håll Skärgården Ren samt Schildts & Söderströms.

Ålandsdagen i skolan är en fortsättning på Ålandsveckan i skolor, som var en del av statsrådets kanslis firande av Ålands självstyrelses hundraårsjubileum. Marknadsföreningen av Ålandsdagen i skolan sker genom samarbetsparternas direkta utskick i sina nätverk och riktad marknadsföring bland annat till skolornas rektorer. Under Educa-mässan som riktar sig till pedagoger den 27 januari fanns flera samarbetspartners på plats för att dela ut flyers om Ålandsdagen i skolan.

Från Representationens sida deltar vi som stöd i planeringen av evenemanget och vi kommer också att ge några skolklasser möjlighet att besöka oss på Representationen på Annegatan.

Vår förhoppning är att evenemanget skall leva vidare också de kommande åren men då så att ansvaret för planering och koordinering helt övergår till intressenter i riket. Från åländska sida kommer vi naturligtvis att finnas med och bidra till evenemangets innehåll.

Vi strävar också till att få lärarutbildningarna vid Åbo Akademi och Helsingfors Universitet att bli intresserade av Åland så att studerandena när de når arbetslivet ska ha en bra kunskap om Åland och kunna sprida den vidare till sina elever.

Nordens dag

Den 23 mars när Nordens dag uppmärksammas planerar Ålands representation att delta med en monter med information om Åland vid Nationalmuseum där man ordnar "Mini-Norden".

Evenemang

Miljöministeriet lanserar tillsammans med Jord- och skogsbruksministeriet en guide med spelregler för frivillig utsläppskompensation den 1 februari. Efter presstillfället ordnar man ett informationstillfälle för intressentgrupperna.

Hanalys – utrikespolitiskt debattforum vid Hanaholmen i Helsingfors den 7 februari där Lantrådet och Ålands representant deltar. Årets tema är "Finland och Sverige och det europeiska samarbetet i en ny era".

Utrikesministrarna Pekka Haavisto och Tobias Billström är värdar för evenemanget.

<https://www.hanaholmen.fi/sv/event/hanalys-2023/>

Ålands vänner i Helsingfors r.f. håller ett extraordinärt föreningsmöte den 8 mars vid Ålands representation. Avsikten med mötet är bland annat att välja en ny styrelse.

Miljöministeriet ordnar regelbundet informationsseminarier om vad som är på gång gällande klimatet.

Den 13.2 har man nästa seminarium med efterföljande diskussion. Lägesrapport över EU:s klimatpaket "Fit for 55" och kompletterande av Klimatlagen är några av frågorna.

Landsbygdspolitiska nätverksprojekten Hållbarhetsveckan (KEHÅ) och Skärgård och landsbygd i samverkan (SALT) ordnar den 28 mars ett gemensamt seminarietillfälle på G18 i Helsingfors. Temat för dagen är *hur vi skapar en livskraftig landsbygd och skärgård genom stark hembygdskänsla och ett hållbarhetsbränd*. I samband med detta träffas också samarbetsgruppen för möte. Hållbarhetsveckan ordnas 25.9-1.10.2023.

Under planering

Möten med kontaktpersoner i Ålandsärenden och tjänstemän vid Ålands landskapsregering brukar ordnas regelbundet och man strävar till 4–5 möten per år via Teams. Följande möte planeras till den 10 mars och Ålands representation har en koordinerande roll gällande mötena. Vid det förra mötet träffades de tjänstemän från ministerierna som hade möjlighet på plats vid representationen med uppkoppling mot tjänstemännen på Åland och detta kommer också att erbjudas möjlighet till framöver.

Diplomatutbildningen vid UM, även kallad KAVAKU brukar ha en utbildningsdel om Åland och har under senare år även gjort studiebesök till Åland. Föreläsningarna i Helsingfors har ännu inte något föreslaget datum, men studiebesöket till Åland planeras den 5 – 6 juni. Ålands representation hjälper med koordineringen.

Utbildningsdagar i Helsingfors

Diskussioner pågår om att erbjuda åländska tjänstemän möjligheten att öka sina kunskaper på plats i Helsingfors. Vi har därför initierat ett förslag till utbildningsdagar i Helsingfors vid Statsrådet och Justitieministeriet. Vi kommer nu tillsammans med dem att planera vidare för ett dylikt evenemang och hoppas att vi ska kunna välkomna tjänstemän från Landskapsregeringen till Helsingfors under denna vår, preliminärt den 15 – 16 maj.

Planering för att kunna erbjuda möjlighet att rösta i höstens lagtings- och kommunalval i Helsingfors vid Ålands representation och även i Åbo och Vasa pågår.

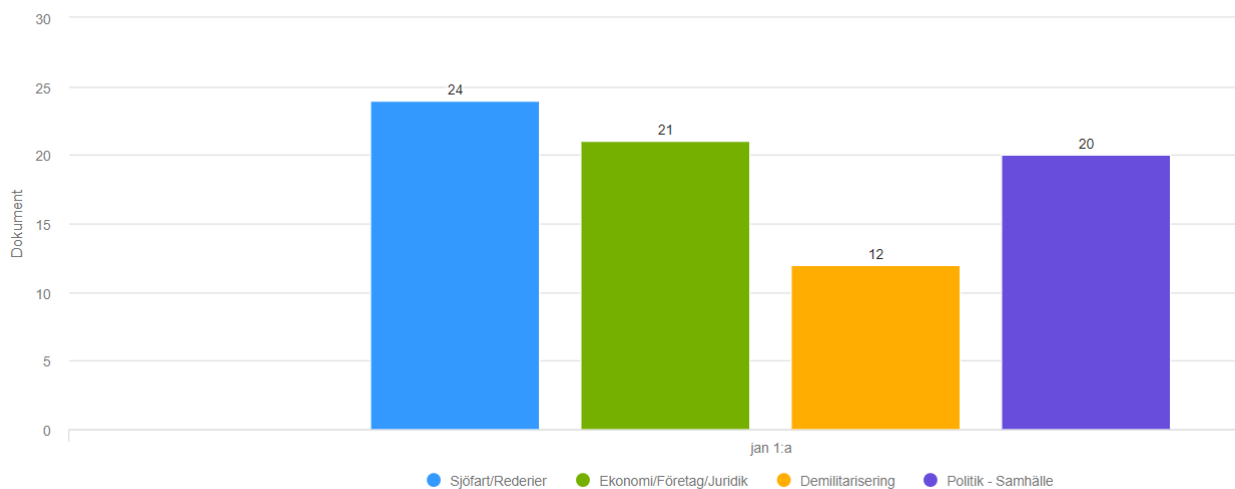
Riksdagsval och regeringsprogram

Söndagen den 2 april går republiken Finland till val och en ny riksdag ska väljas för de kommande fyra åren. Från representationens sida är vi redo att ordna med en valdebatt med åländska kandidater i riksdagsvalet som skulle rikta sig till väljare i Helsingfors med omnejd som får rösta i den åländska valkretsen. Huruvida det blir en debatt eller inte beror på om det finns intresse för detta hos kandidaterna. Vi återkommer till detta när vi vet mer.

Efter riksdagsvalet skall en ny regering tillsättas i Helsingfors. Från åländsk sida är det viktigt att den nya regeringen också har frågor som rör Åland med i sitt regeringsprogram. Just nu pågår ett arbete med att förbereda de åländska positionerna så att vi är redo när förhandlingarna kör i gång. Samtidigt görs ett arbete för att säkra att Åland hörs i processen för att på så sätt också här lägga en god grund för det kommande samarbetet mellan självstyrelsen och statsmakten.

Rapportering gällande Åland i finländsk media

Jan 1, 2023 - Jan 31, 2023

Källa: Meltwater

Mediabevakning januari 2023

Under det nya årets första månad har det osäkra världsläget och det labila vädret fortsatt att engagera medierna. Vad har de finländska nyheterna handlat om i januari som berör Åland och där Åland omnämns? Januari ser ut att vara en månad för summering av året som gick och man har tittat på olika statistikuppgifter och rapporterar om det.

Som tidigare har innehållet i artiklarna om Politik och samhälle, Demilitarisering, Ekonomi/Företag/Juridik samt Sjöfart/Rederier granskats mera ingående och här kommer några exempel:

Politik och samhälle (20)

- Statyn vid Stadshuset i Mariehamn har utsatts för skadegörelse. Statyn som föreställer Maria Alexandrovna har målats i färgerna blått och gult. Detta rapporterade HBL och Svenska Yle om 2.1.
- Aamuset har den 11.1 rapporterat om andelen av befolkningen som använder hemvårds-tjänster. På Åland är andelen 85–94 åringar som använder sig av regelbunden hemvård störst i landet och hela 77 % av denna ålderskategori på Åland använder sig av hemvårdstjänster.
- Tekniikka & Talous skriver 16.1 om planerade vindparker utanför Sveriges kust och här nämns också Åland.
- Partistöden för 2023 är nu fördelade rapporterade Iltalehti den 19.1. Det statliga stödet beviljas enligt partiernas antal representanter i riksdagen. I sammanhanget nämns också Åland.
- Klimatkonferensen i Sharm el-Sheik i Egypten ger skattebetalarna en 200 000 euros reseräkning då priset för en hotellnatt uppgick till nästan 600 euro. Även Åland hade representanter som deltog i klimatkonferensen. Iltalehti rapporterade om detta 20.1.
- I en debattartikel i Sydén 23.1 skriver Arvid Karell från Solf, riksdagskandidat för KD "Reformera Självstyrelselagen för Åland".
- Yle har den 23.1 granskat hur stor andel barn som växer upp i familjer där föräldrarna är gifta. Granskningen grundar sig på uppgifter från Statistikcentralen för 2021. I Österbotten är andelen gifta med barn störst och varierar mellan 60–70 % och på Åland är andelen barn som växer upp i familjer med gifta föräldrar lägst tillsammans med Södra Savolax och Kymmenedalen.
- Yle rapporterade om befolkningstillväxten i Finland den 27.1. I Nyland, Birkaland, Egentliga Finland, Norra Österbotten, Österbotten och på Åland ökade befolkningen mest.
- Tingsrättsreformen 2019 innebar att Ålands tingsrätt är den enda tingsrätten med svenska som majoritetsspråk. Det finns fem tvåspråkiga tingsrätter. Folktinget har uttryckt oro för bristen på svenskspråkig personal som har inneburit att allt färre rättegångar hålls på svenska (HBL 31.1).
- Iltalehti och Yle rapporterar om kommunernas konsumtion 31.1. baserat Finlands miljöcentral Sykes undersökning. Hushållen står för de största växthusgasutsläppen och här är det importerade varor som bidrar till de höga utsläppen. Så även för Åland där transportererna är en nödvändighet. De största sammanräknade utsläppen per invånare finns i Kajanaland, Åland och i Österbotten.

Demilitarisering (12)

- Riksdagsledamot Joonas Könttä(C) som också är medlem i riksdagens försvarskommitté intervjuades i Uusi Suomi, Iltalehti och Suomenmaa den 6.1 om att han anser att man borde grunda ett hemvärn på Åland. Hans motivering är Ålands strategiska läge och han jämför med Gotland. Dessutom hänvisar han till historien då Ålands hemvärn existerat.
- Försvaret säger nej till 334 vindkraftverk på Åland. HBL intervjuade Anders Wiklund som det svenska bolaget OX2:s representant den 11.1. Det är söder om Åland som Försvarmakten inte ger sitt godkännande till att bygga vindkraft.
- Sveriges försvars kommandör Micael Bydén intervjuas om försvarsplanerna som Sverige har tillsammans med Finland och där också planer ingår att försvara Åland (Iltalehti 11.1).

- "Nato-medlemskap innebär inte att man förbinder sig till krig" skriver Helsingin Sanomat den 14.1 i en artikel där Ålands demilitarisering och neutralisering också berörs.
- Tuukka Saimen skriver i sannfinländarnas blogg (Perussuomalaiset Blog) 14.1 ut sin oro över en möjlig vänsterregering inför riksdagsvalet 2023. Han anser att de åländska avtalen bör hävas ensidigt och att självbestämmandet bör ökas eller alternativt bör Åland anslutas som ett jämställt landskap i Finland i likhet med de andra landskapen i Finland. Han ondgör sig över att Åland årligen finansieras med över 300 miljoner euro. Han anser vidare att utjämningsandelar och rederistöd är tecken på svagt ledarskap.
- Brittiska akademins forskningsprofessor Martin Scheinin menar i en artikel om Nato att Ålands ställning inte ändrar i och med ett Nato-medlemskap (Verkkouutiset 14.1, Helsingin Sanomat 19.1).
- Debattartiklar om det ryska hotet och Ålands demilitarisering av Kim Lund och Magnus Gräsbäck i Åbo underrättelser 19.1 och 20.1.
- Den tidigare försvarsministern Jussi Niinistö öppnar upp om Airiston Helmi i Åbolands skärgård, det strategiska läget och bland annat närheten till Åland. Iltalehti 28.1.
- Ilta-Sanomat frågar sig varför Sverige är så viktigt för Finland gällande Natofrågan. Här nämns försvaret av Åland som en orsak där Sverige kunde stöda Finland. (Ilta-Sanomat 31.1).

Ekonomi/företag/juridik (21)

- Nordic Fish har köpt Kalaneuvos koncernen som har verksamhetsställen bland annat på Åland (Satakunnan kansa 2.1).
- Teleoperatören Telia får EU-finansiering för ett projekt som ska förbättra nättjänster i 5G när man överskrider gränserna till exempel vid färjetrafik Mellan Helsingfors-Åbo-Mariehamn-Stockholm. I de gränsöverskridande delarna samarbetar man kring projektet (Uusiteknologia.fi, Turun Sanomat 5.1).
- En del av pensionstagarna på Åland har en felaktig skattesats på sitt skattekort. Skatteförvaltningen skickar korrigerade skattekort för pension vilka ersätter de felaktiga (ePressi.com 9.1).
- Helsingin Sanomat (6.1), Tekniikka & Talous (9.1) och Talouselämä (10.1) spekulerar kring framtida vätgasprojekt och gasledning. I sammanhanget nämns Åland när man spekulerar i om gasledningen kunde dras från Finland och Sverige via Åland och vidare till Tyskland.
- Aamuset, Turun Sanomat och e-Pressi skrev den 10.1 att pensionerna höjs men att det har bara en liten inverkan på skatteprocenten. Man meddelar samtidigt att invalidavdraget kvarstår i kommunalbeskattningen på Åland.
- Kauppalehti skrev den 11 januari om att Åland kan bli ett pilotområde för vätgasbilar – OX2 Åland och Hyundai samarbetar.
- Cision Finland rapporterar 12.1 att AFRY genomför miljökonsekvensbedömningar för två havsvidskraftprojekt åt OX 2 på Åland som beräknas vara klara i augusti 2024.

Sjöfart/Rederier (24)

- Passagerarantalet på Viking Lines färjor har återhämtat sig efter pandemin (Yle 4.1).
- Resultatet för Viking Line har förbättrats. (Talouselämä 10.1 och SalkunRakentaja 11.1).

- Mest ökning av passagerare på Viking Grace och Viking Glory. Glory transporterade över en miljon passagerare år 2022 (Stara 5.1).
- Rosella lämnar Östersjön efter att ha sålts till ett grekiskt rederi (HBL 7.1, Svenska Yle 9.1) och HBL rapporterade den 24.1 om att Rosella lämnat Åland.
- Rederierna oroar sig för sjunkande fraktpriser, höga bränslekostnader och stigande kapitalkostnader (Yle och Navigator 11.1).
- Tio år sedan Viking Grace kastade loss, befälhavare Henrik Grönvik i intervju (Åbo Underrättelser och Matkaviikko 13.1).
- Baltic Princess befälhavare är misstänkt för brott mot försummelse av räddningsåtgärd efter att en passagerare fallit över bord i fjol. Fallet behandlas av Ålands Åklagardistrikt och har gått till åtalsprövning. (Turun Sanomat, Satakunnan Kansa, Aamuset 25.1 och Helsingin Sanomat 26.1).
- Ålands Tingsrätt ger sjökaptен böter på 1600 euro för att han inte följt kraven på minimivilotider. (STT-info, Svenska Yle 30.1).

Rapporten är sammanställd av Lena von Knorring vid Ålands representation i Helsingfors med Meltwater som källa.